

Emmanuelle Pagano

ADOLESCENȚII TROGLODIȚI

Roman

Traducere din limba franceză de
Daria Bârsan

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2014

CUPRINS

Joi, 1 septembrie	7
Miercuri, 26 octombrie	43
Marti, 15 noiembrie	53
Luni, 5 decembrie	79
Marti, 3 ianuarie	95
Vineri, 17 februarie	119

Joi, 1 septembrie

(pauză)

Ca de obicei, m-am săturat foarte repede de petrecere și de hărmălaia ei. M-am îndepărtat discret, luând-o pe drumul îngust cu morile de vânt, apoi pe o cărare la dreapta, prin pădure. Am făcut pipi în mi-reasma pământului. M-am așezat pe o piatră plată, răcoroasă și odihnitoare. Petrecerea din depărtare își răspândea în surdina bașii în spatele meu. Dacă mă aplecam mă durea puțin capul, iar asta-mi făcea gro-zav de bine. Am scormonit pământul umed. Am găsit o ghindă crăpată, puțin putrezită, și am băgat-o în buzunar, apoi mi-am frecat mâinile. Dar nu-mi folosea la nimic că le-am curățat de pământ, căci m-am ridicat ciudată și, pe toată durata drumului, am strâns tare jumătatea de ghindă, aproape s-o strivesc, în palma umedă. Știu de ce eram ciudată, pentru că petrecerea asta avea deja ceva din prima zi de școală. Ecoul tiru-lui la talere mă urmărea, chiar și în fundul pădurii, din cauza vântului care-și schimba direcția. Și aduse tot de vânt, niște muște mari și urâte, de un verde fluores-cent, mi se puneau pe ceafă. Mergeam din ce în ce mai iritată. Prin luminișuri, dogoarea îmi încingea obrajii. Prin pădure dimpotrivă, la umbra violacee de invazia căldărușelor, aveam impresia stăruitoare că-mi era chiar frig. Nu există cale de mijloc pe podiș, fără pri-

măveri, doar extreme. Ba e cald, ba nu mai e, acum e vară, acum e iarnă. Și iar începe școala.

Știu că azi e prima zi de școală, dar acum două săptămâni, în timpul Sărbătorii Panseluțelor, din cau-za vântului și a gălăgiei, îmi era deja mintea la copiii mei și nu aveam chef de asta, nu încă.

La fel ca-n fiecare an, mi-a revenit cheful de ei abia azi-dimineață, când m-am trezit cu mult mai devreme, ca să mă duc după microbuz la garaj și să mă pregătesc liniștită să conduc încet în noapte, apoi să merg să-i iau, aproape unul câte unul, în zorii primei lor zile de școală.

În apropierea lacului există un teren plat unde pot gara. Pe margine a crescut un măr. Merele putrezite pe pământ se lipesc de roți, strivite și fleșcăite, când trec peste ele. Cobor și culeg de pe jos două, coapte numai bine. Zorile mijesc, abia se vede, a sosit timpul, dar mai am vreme să cobor. De aici, din parcare mea, nu se vede apa, însă lacul da, se vede bine că arborii sunt uscați, găunoși în mijloc. Dimineața devreme, scobiturile lor sunt pline de promoroacă. Este craterul lacului, lacul, pauza mea, marea mea, timpul meu.

Fac deseori pauza asta între trasee, înainte, după.

Nu-i chiar toamnă, căci nici merele nu o simt încă, suntem doar la începutul lui septembrie, încă se luminează devreme, dar începerea școlii face frunzele să cadă, asta o poate vedea oricine, iar pantofii mei sunt umezi de roua zorilor, în parcare asta de la poalele pădurii care înconjoară lacul.

În curând se va lumina de ziuă mult mai târziu și n-o să-i mai văd pe copiii mai mari decât când e noaptea la ei.

Mă apropii de copacii de la poale, de dolina stropită de spumă sau de nimic. O iau pe cărare, pe linia asta pe care am trasat-o chiar eu, ca să trec fără grabă, sau fără să aștept, agitată și dornică să ajung repede printre încrengături și stropii de apă. Cărarea coboară pe

nesimțite aproape, cu ramuri ca niște gheare, valuri de aer rece și umed, miresme de apă și, în unele zile, sunete îndepărtate de castori, ca la râu, pe vremea când eram mic. Freamăte care se desprind de pașii mei, de amintirea mea.

La capătul drumului este un mestecăn plângător, înalt, bătrân și încovoiat, iar sub el se află adăpostul meu, oval și strâmt, dar confortabil. Mă așez, dar lacul rece, spumegând printre rădăcinile lui, cenușiu sau negru, este atât de zgomotos, în ciuda liniștii din mine, în ciuda singurătăților noastre.

Lacul acesta nu-i niciodată liniștit, este un crater vulcanic, atât surd, cât și orb, un hău cenușiu, cu zgomotosul lui val milenar. Cu cât iese el mai puțin la iveală, cu atât îl vedem noi mai puțin, iar el își face mai departe de cap, cavernos.

Lacul de la ferma din fund, cel artificial, este mult mai liniștit.

Pe pământul de sub mestecănel meu, lacul își vede neconținut de zgomotul lui, un zgomot care mă surprinde deseori înainte să ajung. Mă călăuzește de-a lungul zilei abia mijite. Un zgomot grav și plin, de parcă vulcanul stins n-ar fi murit cu adevărat.

Când eram mic, mă prefăceam adesea că am murit, în joacă, voiam ca lumea să mă jelească. Mă boceam singur, deseori lângă un copac, sub coroana lui sau cățărat în el, ca astăzi în mestecănel meu plângător, ascunsă printre ramurile lui subțiri.

Mănânc unul din mere, așezată în copacul meu feminin, cu șoldurile îmbibate de apă. Spun asta, dar

nu m-am uitat niciodată. N-am luat niciodată o floare de mesteacăn între degete, s-o deschid și să aflu, de altfel nu sunt singura, mă întreb cine se sinchisește de sexul arborilor. Chiar cred că mesteacănul nu e ca salcia, ci are două sexe, florile femeiești sunt mai sus, pe crengile mai înalte. Ridic ochii, dar nu văd nimic, nu e nici anotimpul, nici momentul potrivit. Nu văd decât un păienjenș de ramuri mohorâte, un alburii aproape albastru, un albastru spălăcit și murdar, cufundat în turbărie. Mesteacănul este și mai plângător, și mai încovoiat și molatic decât o salcie. Îndepărtez crengile care mă împiedică să văd noroiul de la picioarele mele. O mișcare greoaie se simte la rădăcina lui și, foarte repede, lovesc valurile adânci. Lacul absoarbe toată lumina, nu reflectă nimic, nici privire, nici chip, nici zi, nici nori. Arunc cotorul și nu văd, nici măcar nu ghicesc unde cade. Mesteacănul meu e albastru ca toți copacii din jurul lacului. Aproape deloc portocaliu, nici măcar toamna, din cauza prezenței dominante, impunătoare, a coniferelor, și aproape deloc verde vara, din cauza craterului cenușiu, aproape negru, al vulcanului plin de golul de apă. Fără claritate sau foarte puțină iarna. Aici este spațiul meu albastru-închis. Copacii nu sunt atinși de anotimpuri, de atâtea decenii abia dacă timpul și valurile au lăsat vreo urmă asupra lor. Mesteacănul meu e albastru, ca tot ce-i în jur, pătat de vânătași, fără frunze, iarna ia culoarea bleumarin a molizilor, fără vârstă, ia forma apei, a lacrimilor, se îndreaptă ușor, apoi, cu frunzele lucioase și fine, este tivit de spuma țărmlui, dar lacul nu se revarsă decât asupra lui, iar mesteacănul meu se spală în același loc cu apă, cu aerul lacului, iar eu șed sub el. La adăpost. Pauza mea.

Mă opresc aici, pentru că am nevoie de lac și de umbră ca să-mi amintesc, să-mi bocesc memoria ca o bătrână. Memoria trebuie curățată și umplută în fiecare zi.

Când eram copil, mă ascundeam, căutam ascunzături ca acesta, ca să-mi pun gândurile în ordine, iar mama mă striga, uneori chiar de lângă mine, fără să mă vadă, vocea ei se îngroșa înainte de-a se îndepărta, apoi revenea, pleca iar și se oprea destul de departe încât să mă pot pune în sfârșit pe gânduri.

Cu mulți ani în urmă, în pădure, peste vocea mamei mele, am auzit o talangă chiar lângă ascunzătoarea mea. M-am întrebat ce căuta acolo vaca aia, așa departe de primele pășuni. M-am uitat puțin după ea, dând la o parte tufișurile. Dar căutam prea sus. Deodată am văzut-o, întinsă, cu trupu-i covârșitor, tolnită în frunzele umede și fragile, iar frunzele astea, pe care le vedeam ieșind din corpul ei imens și îngrămădite pe pământul îmbibat de apă, îmi dădeau o stare de rău. Era cea mai suferindă vacă pe care-o văzusem. Nu era o vacă de-a noastră, nici de-a altora, niciuna din vacile pe care le cunoșteam, și chiar cunoșteam multe, zeci de vaci. Era albă, murdară, plină de crampe și gâfâia zgomotos. A dat să se ridice, când m-a simțit, dar am știut s-o liniștesc, punând mâna chiar acolo unde o durea. Să apeși exact unde trebuie. Picioarele încordate ale vițelului erau ieșite în afară. Pielea burții sfâșiate atârna goală. Era prea târziu, așa că am tras cu nepăsare (nepăsare față de vocea încă prezentă a mamei mele), cu toată forța mea de puști de opt sau nouă ani, nu mai știu câți aveam, ca s-o ajut să scoată vițelul mort. Era uriaș, greoi, prea mare, un vițel pentru niște șol-

duri solide, un vițel de concurs. Brațele-mi șiroiau de sânge și de noroi, amestecat cu frunze moarte și umede. N-am reușit să-l scot. Am vrut să alerg și să anunț pe cineva, dar nu, nu eram sigur că făcusem ce trebuia. N-am anunțat pe nimeni, îmi auzeam din nou numele strigat de mama și mi-a fost teamă să nu mă certe. M-am întors nu prea repede la fermă, încercând să-mi stăpânesc emoția care-mi dădea frisoane în tot corpul. Aș fi putut să șterpelesc unealta utilizată la fătutul vițelilor, dar nu știam s-o folosesc și n-aș fi putut să car chestia aia imensă, mai lungă decât mine. Mă gândeam, trăgeam de timp.

Mama părea supărată din cauza hainelor mele murdare de pădure. S-a așezat în genunchi ca să-mi spună n-o să te cert, îmi place când te joci în pădure, dar te rog să ai grijă, n-am de gând să ies ca să-ntind rufe la uscat pe vremea asta.

Pentru mama vremea asta însemna pe de o parte burnița, negura, umezeala care existau întotdeauna acolo, la ferma din fund, ploaia, ceața sau zăpada, ba chiar ploaia, ceața și zăpada, amestecate de vânt, ceața formată de zăpada curată, agitată de viscol, iar pe de altă parte însemna tot timpul de care-i nevoie pentru rufe, curățenie și toate celelalte. Mama ne repeta întruna voi nu știți cât timp îți iau astea și deja e vremea de muls, taică-tu are nevoie de tine la grajd, Axel, iar tu, hai și ajută-mă să car coșul te rog.

Apucam un mâner de-al coșului, mama pe celălalt, și urcam cu el în hambar.

Nimeni n-a pomenit nimic de-o vacă venită să fete, să moară și să putrezească în pădurea din părțile noas-

tre. Știu cât de tare miroso imediat hoiturile astea mari, dar nimeni n-a zis nimic. Și nici eu.

Poate că visasem totul, ca să-mi inventez o scuză, un pretext pentru murdăria mea, pentru emoție, un pretext numai pentru mine.

Rememorându-mi copilăria, mă-ntreb dacă apele lacului artificial au dus cu ele aceste hoituri, sau ce-a mai rămas din ele. Mie mi-a rămas amintirea trudei pline de sânge și noroi, de frunze uscate, cu care m-am curățat și mi-am șters nasul după aceea, plângând.

Plângeam mult și des când eram mic, nu știu de ce.

Tot așa m-am pus pe un plâns strașnic după ce m-am operat, când m-am trezit, și primul lucru pe care l-am simțit a fost o durere atât de cumplită încât mi se revărsa din carnea vie a vaginului meu nou-nouț până-n pântecel mamei mele. Eram amețită, sub efectul morfinei, așa că-mi întorceam amintirile pe toate părțile. Purtam pe brațe hoitul greu al vițelului mort. Deschideam iar ochii. Și de data asta țineam fetusul, atât de ușor, de firav, în mâinile mele mici de băiețaș înspăimântat, speriat de bebelușul minuscul, neterminat, speriat de tot sângele scurs, de gâlgâitul celui care avea să bâltească mai departe, speriat de țipetele tatălui meu care-mi zicea dă-i drumul, apăsând cu toată puterea lui pe bazinul mamei mele, încercând prostes-te să oprească hemoragia. Ea renunțase deja, secătuită. Locuiam prea departe de spital, iar mama îi spusese fratelui meu, care voise să cheme pompierii, lasă, doar știu ce-i de făcut, știi bine că nu-i prima dată, oricum prea viscolește afară.

Sub efectul morfinei, și al durerii pe care n-o prea alina, vedeam cele două cadavre, vițelul uriaș și frățiorul meu, micul fetus vânăt, înotând viu în apele lacului. Vițelul prea greoi s-a scufundat. Boțul mic – frățiorul meu, surioara mea – parcă era legănat de unduirile valurilor, era ridicat la suprafață, eu întindeam o mână delirând, atingeam un braț scos la iveală, un picior subțire și albăstrui, un umăr firav și scofâlcit, ca un lemn care plutea.

N-o să am niciodată copii, repeta întruna fratele meu, dacă faci asta, n-o să ai niciodată copii. Da, tocmai făcusem asta și era cu atât mai rău, sau cu atât mai bine, dacă nu trebuia să am niciodată copii morți.

Albastrul valurilor și cel al copacilor nu sunt la fel, dar la umbra lacului nu se pot distinge.

(în drum spre școală)

Conduc spre umbrele adolescente, puțin înfrigurate, cred, în această primă dimineață.

Pe cei doi care stau cel mai departe îi iau prima dată. Sunt niște băieți neobișnuiți, prieteni, dar despărțiți. Nu se așază niciodată unul lângă celălalt și totuși sunt mereu împreună.

Primul de pe traseu, cel care se trezește cel mai devreme, este copilul cel mai mare dintr-o familie foarte izolată și supusă, cu nepăsare, bârfelor. Umblă vorba pe-aici că mama lui ar fi vrăjitoare, căci în loc să arunce urzicile în băligar, cum fac bătrânii, ea le pune peste tot, în supă, ceaiuri, fierturi, dar și pentru că are cărți în toată casa, chiar și în bucătărie. Băiatul ei cel mare se numește Sylvain și are pielea fină (datorită cataplasmelor cu urzică împotriva acneei), ochi căprui, cu sprâncene stufoase. Apoi o mai are pe Lise, luminoasă, diafană, și un frățior mai mic, Minuit, de doi ani și jumătate, minuscul față de ghiozdanul din spatele lui și blond-auriu din cap până-n picioare, cu piele cu tot. Se agită în asemenea hal, încât te-ntrebi dacă doarme vreodată (Lise mi-a spus într-o seară, suspinând, încă nu i-am găsit întrerupătorul).